

Určeno všem zaměstnancům: Platnost od 1. 5. 2014

Dokument navazuje na Etický kodex zaměstnanců v resortu MPSV, upravený pro poskytovatele CSS Tloskov

Část 1.

I. Výklad pojmu:

Korupce = kazit, nalomit, oslabit, podplatit) je zneužití postavení nebo funkce ve veřejné správě, hospodářství, k osobnímu prospěchu. Opakem korupce je integrita. Korupci je možno charakterizovat jako zneužití postavení, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování. Je motivováno snahou po materiálním zisku nebo získání jiných výhod. Korupce je projevem chyby v rozhodovacím a řídicím procesu. Součástí korupčního vztahu je vždy ten, kdo rozhoduje, jeho moc odchylovat se od stanovených pravidel, výměna takto vychýleného rozhodnutí za výhodu a nesprávnost, protiprávnost nebo amorálnost takového vztahu výměny. V širším smyslu je účast v korupčním vztahu etickým a mravním selháním jednotlivců. Schopnost instituce korupci potlačovat a bránit se jí je indikátorem kvality vnitřní kultury celého institucionálního systému jako takového a z ní vyplývajících norem chování v příslušných institucích. Výskyt korupce může ohrozit životaschopnost demokratických institucí a tržních ekonomik a zároveň bezpečnost státu, a to jak z hlediska vnitřní, tak i vnější bezpečnosti.

II. Druhy korupce:

Korupce postihuje zejména politiku, hospodářství i společnost. Může být drobná nebo velká organizovaná nebo neorganizovaná.

- zpronevěra veřejných zdrojů,
- nehospodárné užívání veřejných zdrojů,
- soukromý prospěch z privatizace,
- zneužívání veřejné moci při udělování veřejných zakázek,
- přidělování monopolních a kvazi-monopolních licencí,
- klientelismus (neoficiální systém založený na protekci a konexích),
- nepotismus (zvýhodňování, prosazování příbuzných z pozice svého postavení) a „prodej pozic“,
- zisk důležitých, běžně nedostupných informací
- korupce přímá, nebo zprostředkovaná,
- korupce uvnitř institucí a vně institucí
- korupce očekávaná a nahodilá
- korupce peněžní a nepeněžní

Mezi nejčastější případy malé korupce patří:

- podplácení
- záměrná nepřehlednost
- zatemňování pravidel
- špatná organizace (nejasné vztahy podřízenosti a nadřízenosti, netransparentnost),
- zneužívání pravomocí vyplývajících z kontrolní činnosti

Vyznačuje se podplácením, úplatky, vydíráním, zastařováním, privilegii, neoprávněnými příjmy a jejich vyžadováním, udělováním přízně nebo protežováním.

III. Podmínky podporující korupci

- koncentrace moci a rozhodování (Nedemokratické centralistické, totalitní režimy, režimy vyznačující se vládou mocenských klanů)
- apatická veřejnost a občané, nezajímající se o chod dění, událostí a veřejné věci
- slabé právo, podmínky, nedodržování vnitřních postupů, podmínky které slouží jen k prosazování zájmů určitých skupin nebo jedinců nad obecně platnými normami či postupy
- utajování informací, rozhodování, procesů a závislostí, nedostatek otevřenosti a transparentnosti
- legální a ilegální,
- korupce přímá, nebo zprostředkovaná,
- korupce uvnitř institucí a vně institucí
- korupce krátkodobá tzv. ex ante nebo dlouhodobá tzv. ex post,
- korupce očekávaná a nahodilá,
- korupce vymýtitelná a nevymýtitelná

IV. Formy korupce

Korupční jednání nabývá celé řady forem počínaje jednoduchými úplatky a konče složitými a dobře propracovanými postupy. V mnoha případech je komplikované korupci dokázat, natož z ní někoho obvinít. Existuje řada možných způsobů a forem korupce, ale je nutné počítat s faktem, že jedna forma korupce na sebe váže další a že jednotlivé formy korupce se vzájemně doplňují.

Mezi základní pozorovatelné formy korupce lze zařadit:

- zneužití moci, zastařování, mučení, nezasloužené prominutí trestů, ústupky
- podvody, zkraslování, vydírání,
- překrucování spravedlnosti, kriminální chování, křivá výpověď, falešná obvinění, úmyslné uvedení v omyl
- uplácení a podplácení, vymáhání nezákonných odvodů, provize
- manipulace
- zneužití vnitřních informací, falšování záznamů
- neschválený prodej veřejného úřadu, veřejného majetku a licencí,

- manipulace s předpisy, obchody, dodávkami, smlouvami
- nedovolené ovlivňování obchodů, náklonnost (zaujatost) při zprostředkovatelských vztazích, konflikt zájmů,
- přijetí nepatřičného daru, poplatku, úplatku, požitku a služební cesty financované cizím subjektem
- nepotismus, klientelismus,
- nezákonný dohled (sledování), nezákonné odposlechy a zneužití poštovního styku
- zneužití úředních pečeti a razítek, úředních budov a příspěvků na vedlejší výdaje

Uplácení

Jednoznačně nejrozšířenější formou korupce je uplácení. Má dvě strany – upláceného, kterému je nabídnut úplatek a který úplatek přijal, a uplácejícího, který úplatek nabízí. Podle českého právního řádu (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 331) se úplatkem rozumí určitá výhoda, která se dostává k tomu, kdo úplatek přijímá, či jiné osobě s jeho vědomím. Úplatek může mít majetkovou (finanční nebo materiální prospěch, protislužba) i nemajetkovou povahu. Pro posouzení trestného činu úplatkářství není stanovena dolní hranice hodnoty úplatku, ale je posuzována tzv. společenská nebezpečnost.

Podplácení

Podplácení je podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 332 samostatným trestným činem, kterého se dopustí ten, kdo jinému (přímo osobě obstarávající věc nebo prostředníkovi) v souvislosti s obstaráním věci obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek.

Nepřímé úplatkářství

Trestní zákoník postihuje také tzv. nepřímé úplatkářství, kterého se podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 333, dopouští osoba, která žádá nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo za to, že tak již učinil. Dále ten, kdo z tohoto důvodu takový úplatek poskytne, nabídne nebo slíbí. Kromě úplatkářství je v právním řádu zakotveno několik dalších skutkových podstat trestných činů, které definují korupční chování.

- § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby,
- § 330 Maření úkolů úřední osoby z nedbalosti.

Část 2.

I. Postoje CSS Tloskov

Korupce a její podoba v jakékoli formě, je pro fungování organizace „Centrum sociálních služeb Tloskov“, nepřijatelná.

CSS Tloskov prostřednictvím tohoto dokumentu a dokumentů souvisejících, uvedených v textu tohoto dokumentu, zajišťuje maximální možnou osvětu svých zaměstnanců a vnímá jakékoli jednání a chování svých zaměstnanců, které by naplňovalo podstatu korupce, nebo bylo v rozporu s etickým kodexem a dokumenty souvisejícími, jako porušení pracovní kázně,

se všemi pracovně-právními, občansko-právními a trestně-právními důsledky, které z toho vyplývají.

II. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

CSS Tloskov má na zřeteli ochranu státního majetku, ochranu lidských práv a svobod a transparentnost jednání a chování zaměstnanců této organizace. Za tímto účelem byl zpracován okruh školení o protikorupci do plánu vzdělávání zaměstnanců. Protikorupční jednání je též součástí dokumentu "Etický kodex zaměstnanců v resortu MPSV ČR", upraveném pro potřeby CSS Tloskov. Téma protikorupčního jednání je zpracováno i do možných rizik a s tím jsou dále spojeny postupy, jakým způsobem bezpečně oznámit případné podezření na korupční jednání, kroky šetření a případně i disciplinární a další opatření. Související vnitřní dokumenty, které dále minimalizují možnost výskytu jednání, naplňující podstatu korupce:

- a) Směrnice č.6/2011“ Dodržování základních lidských práv při poskytování sociální služby“
- b) „Vymezení situací možných střetů zájmů“
- c) „Pravidla a postupy pro přijímání darů a jednání se sponzory“
- d) Vedení a aktualizace přehledu dárců a sponzorů a jejich příspěvků
- e) Směrnice č.2/ 2014 „Směrnice k veřejným zakázkám“
- f) Směrnice č.4/2014 „Směrnice k finanční kontrole“
- g) Směrnice č.5/2014 „Směrnice k hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti“

III. Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky

Každý vedoucí zaměstnanec CSS Tloskov musí prosazovat protikorupční postoj. Tzn. vlastní bezúhonností, dodržováním právních a vnitřních předpisů, dodržováním etického kodexu organizace, propagací odmítající korupci, prošetřováním podezření na korupci, v případě zjištění vyvozením adekvátních disciplinárních a jiných opatření.

Vedoucí zaměstnanci se účastní školících akcí (seminářů, konferencí) zaměřených na etické zásady a boj proti korupci.

IV. Etický kodex

Etický kodex CSS Tloskov naleznete na www.tloskov.eu. Etický kodex stanovuje chování a povinnosti zaměstnanců, které nevyplývají ze zákona či z vnitřních předpisů. Zabývá se mimo jiné tématem střet zájmů, darů apod. Zaměstnanci jsou s etickým kodexem seznámeni a dodržují jej. Pro porozumění kodexu se realizují individuální i skupinová školení. V případě dotazů vztahujících se k porozumění se mohou obrátit na vedoucí zaměstnance.

Porušení etického kodexu je porušením povinností vyplývajících z vnitřních předpisů organizace

V. Vzdělávání zaměstnanců CSS Tloskov

V CSS Tloskov je zaveden systém pravidelného vzdělávání zaměstnanců na všech referenčních i vedoucích úrovních. Tento systém vede pracovníce ekonomického úseku Soňa Nešporová.

Osvěta ve vztahu k protikorupční problematice se zaměřuje nejen na vysvětlování etického kodexu, ale také na význam ochrany majetku státu, na zvyšování schopnosti rozpoznat korupci, zvyšování povědomí o ochraně zaměstnanců, kteří oznámí případné podezření na korupční jednání i na postupy organizace v případě potvrzení korupčního jednání.

VI. Systém pro oznámení podezření na korupční jednání

Pracovníci CSS Tloskov, jakož i další subjekty, mají možnost oznámit (a to i formou anonymní) podezření na korupci. Formou emailu, dopisu i osobního setkání. Tento způsob má důvěru zaměstnanců CSS Tloskov i dalších subjektů.

Viz prohlášení na www.tloskov.eu:

Oznámení podezření na korupční jednání zaměstnanců můžete zasílat na adresu:

Centrum sociálních služeb Tloskov

Tloskov 1 257 56 Neveklov

nebo e-mailem na podatelna@tloskov.cz

Ujišťujeme Vás, že se Vaším oznámením budeme zabývat. Připomínáme, že v průběhu šetření musíme respektovat presumpci nevinny a ochranu osobních údajů.

Způsob nakládání se získanou informací je dvoustupňový:

1. Úvodní posouzení relevance oznámení ředitelem a týmem vedoucích pracovníků CSS Tloskov.
2. Prověření oznámených informací.

VII. Ochrana oznamovatelů

Jak z výše uvedeného vyplývá, CSS Tlokov má nastavena pravidla tak, aby byla zajištěna dostatečná podpora a ochrana oznamovatelů, kteří v dobré víře na možné protikorupční jednání upozornili.

Součástí ochrany oznamovatelů je systém nestranného posuzování jakéhokoliv jednání vůči zaměstnanci, které lze považovat za hrozbu, diskriminaci nebo represi za to, že podal oznámení o podezření na uskutečnění korupčního jednání. Ochranné postupy zahrnují i ochranu zaměstnanců CSS Tlokov, u kterých se v rámci posouzení neprokázalo pochybení.

K tomuto účelu bývá svolána etická komise ve složení vedoucí útvaru lidských zdrojů Jana Sajdlová, člen vedení organizace Mgr. Matěj Lipský případně Mgr. Hana Charvátová a externí právní poradce JUDr. Roman Premus. Tato komise provádí nestranná posouzení hrozeb projevů, diskriminace (represe) uplatňovaných na oznamovateli korupce.

VIII. Transparentnost

Cílem je odrazování od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti odhalení.

IX. Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

Zveřejňování informací je prováděno s platnou legislativou v rozsahu daném vnitřním předpisem organizace a požadavky zřizovatele. Zveřejňování informací zahrnuje:

- Informace o rozpočtu
- Informace vztahující se k výběru dodavatelů, včetně veřejných zakázek
- Informace vztahující se k poskytování grantů
- Informace vztahující se k nakládání se státním majetkem
- Informace o uskutečnění veřejných zakázek, včetně veřejných zakázek malého rozsahu
- Informace o uzavřených smlouvách a dodatcích

X. Zveřejňování informací o systému rozhodování

Zveřejňování informací je prováděno s platnou legislativou podle §5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.

XI. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

V CSS Tloskov jsou nastaveny účinné kontrolní mechanismy, které zajišťují efektivní odhalování korupčního jednání.

XII. Hodnocení korupčních rizik

Hodnocení korupčních rizik se vztahuje k celkové revizi rizik v organizaci a je prováděno jedenkrát ročně.

Hodnocení rizik obsahuje: Identifikaci a hodnocení korupčních rizik v CSS Tloskov

- Vytvoření katalogu korupčních rizik,
- stanovení strategie korupčních rizik,
- přijetí opatření ke snížení pravděpodobnosti či dopadu korupčních rizik

V této záležitosti CSS Tloskov využívá formu workshopů organizovaných vedením organizace.

XIII. Monitoring kontrolních mechanismů odhalující korupci

CSS Tloskov pravidelně testuje mechanismy, které používá k identifikaci a odhalování korupčních rizik. Zvýšené úsilí organizace směřuje především do oblastí v nichž je riziko korupce hodnoceno jako významné.

XIV. Prošetřování rizikových oblastí

Cílem je identifikace a vyhodnocení skutečnosti nasvědčující výskytu korupčního jednání.

XV. Postupy při podezření na korupci

Cílem je minimalizovat ztráty a zabránit opakování tohoto jednání.

XVI. Postupy při prošetřování podezření na korupci

- Cílem je rychlost a důkladnost při výše uvedeném postupu
- Případná podezření jsou vždy bezodkladně prošetřena jestliže je shledána jako opodstatnělá korupčnímu jednání se zamezí. Následuje důkladná analýza příčin vzniku korupce, včetně zapracování postupů, aby k podobnému jednání již nedocházelo.

XVII. Následná opatření

Cílem následných opatření v CSS Tloskov je omezení opakování případného korupčního jednání. Nápravná opatření se uskutečňují ve třech rovinách

- a) úprava vnitřních procesů
- b) disciplinární opatření (cílem je zajistit ochranu majetku státu), s využitím etické komise
- c) řešení vzniklých škod

XVIII. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

cílem je zdokonalování interních protikorupčních programů v součinnosti s protikorupčními aktivitami zřizovatelem a nařízením vlády ČR.

XIX. Vyhodnocování interního protikorupčního programu, včetně aktualizace resortního interního protikorupčního programu na internetových stránkách

V CSS Tloskov se protikorupční program vyhodnocuje a případně aktualizuje jedenkrát ročně. Dané vyhodnocení se zveřejňuje na internetových stránkách www.tloskov.eu.

XX. Zprávy o resortním interním protikorupčním programu

Obsahem zpráv je stav implementace protikorupčních nástrojů a plán jejich nápravných opatření, systém a rozsah školení, katalog korupčních rizik, počet identifikovaných podezření na korupci a výsledky jejich prověření, výsledek hodnocení účinnosti celého protikorupčního programu.

**CENTRUM SOCIÁLNÍCH
SLUŽEB TLOSKOV
TLOSKOV I
257 56 NEVEKLOV**

Schválil: Mgr. Matěj Lipský
Ředitel CSS Tloskov